Actie 1

Alle basisscholen bieden in 2020 structureel Wetenschap en Technologie aan

Wat is er bereikt?

Wetenschap en technologie in het primair onderwijs krijgt sinds 2014 een extra impuls via het programma Kiezen voor Technologie. Acht regionale w&t netwerken zijn actief om zich in te zetten voor de implementatie en verduurzaming van w&t op alle basisscholen. De besturen van de regionale netwerken worden gevormd door schoolbestuurders. Vanuit deze netwerken wordt volop de verbinding gezocht met bedrijfsleven, de regionale wetenschapsknooppunten en de Techniekpact netwerken. Verschillende provinciale overheden delen het belang van de doelstellingen en treden op als co-financier. In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft SLO een leerlijn en een leerplankader voor w&t ontwikkeld, dat scholen handvaten biedt bij het structureel inbedden van w&t in hun schoolprogramma.

De evaluatie van het programma Kiezen voor Technologie is te vinden als bijlage bij de bovenliggende kamerbrief. De evaluatie voor het primair onderwijs laat onder andere zien dat de doelstelling voor 2015 (60% van de basisscholen is actief betrokken bij een of meerdere activiteiten op het gebied van w&t) bijna gehaald is (57%), dat (regionaal) eigenaarschap en vraagsturing vanuit de scholen belangrijke succesfactoren zijn en dat de beoogde structurele inbedding en verduurzaming afhankelijk is van de voortgang van ondersteuning in middelen en menskracht.

In het project STEM-II werken 37 scholen van zes verschillende schoolbesturen samen aan het ontwikkelen van wetenschaps- en technologieonderwijs. Het doel daarvan is de nieuwsgierigheid van kinderen te behouden en te stimuleren. Daarnaast wil het project bereiken dat leerkrachten hun onderwijs zo vorm gaan geven, dat leerlingen een onderzoekende en ontwerpende houding ontwikkelen.

In 2013 namen vijftien scholen van Kindante – een schoolbestuur van 45 scholen in de gemeenten Beek, Echt-Susteren, Maasgouw, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein – deel aan STEM I, een pilot voor wetenschaps- en technologie-onderwijs. STEM staat voor Science, Technology, Engineering and Math. Het experiment beviel en zo is besloten om het programma verder uit te rollen en daarbij ook andere schoolbesturen te betrekken. Aan STEM II nemen de besturen Mosa Lira, Innovo, Kom Leren, Triade, Adelante en Kindante deel.

Bron: http://www.techniekpact.nl/projecten/stem-ii-op-kindante-po

Techniekpact 2016-2020

De actie wordt gecontinueerd onder Doel 1*: Alle basisscholen bieden hun leerlingen structureel Wetenschap en Technologie aan in 2020, met een prominente plek voor digitale vaardigheden.*

Actie 2

De PO-raad benut de visie op Wetenschap en technologie bij het opstellen van hun strategisch meerjarenplan

Wat is er bereikt?

Begin 2014 heeft de PO-raad met haar leden de beleidsagenda “om de leerling” 2014-2018 vastgesteld. Onder het thema innovatie en ICT wordt de doelstelling - alle scholen bieden in 2020 structureel w&t aan - herbevestigd. Op 11 juli 2014 is het bestuursakkoord van de PO sector met OCW gesloten, waarmee ook is gezorgd voor de borging van de gestelde doelen en ambities in het Techniekpact voor het primair onderwijs.

Nieuwe leerlijn programmeren voor basisonderwijs

De PO-Raad, Kennisnet en SLO hebben een leerlijn ‘Programmeren in het basisonderwijs’ gelanceerd. De leerlijn is tot stand gekomen vanuit een versnellingsvraag van het PO Doorbraakproject Slimmer Leren met ICT. De leerlijn, die door het onderwijs zelf is ontwikkeld, is voor alle basisscholen beschikbaar.

De leerlijn helpt basisscholen een van de digitale vaardigheden, programmeren, op een gestructureerde en logische manier in het onderwijs te integreren. Naar verwachting wordt het steeds belangrijker om goed met computers om te kunnen gaan en dat vereist een andere manier van denken. Met de leerlijn leren kinderen bijvoorbeeld complexe problemen oplossen door ze op te delen in kleine stukjes, precies zoals een computer ook werkt. Computational thinking is onderdeel geworden van de 21e eeuwse vaardigheden. Toch is er, vanwege de ‘unplugged’ activiteiten die gehanteerd zijn, geen computer nodig om de leerlingen hiermee te laten oefenen.

De leerlijn programmeren is het eerste resultaat uit de zogenoemde Versnellingsvragen van de PO-Raad en Kennisnet. Schoolbesturen die willen innoveren en daarbij tegen vraagstukken oplopen die ze niet alleen kunnen oplossen, kunnen een versnellingsvraag bij hen indienen. Door het geven van antwoorden wordt het primair onderwijs in staat gesteld zich te innoveren.

Via Wikiwijs, het leermiddelenplatform voor het onderwijs, wordt de leerlijn nu ook aan alle andere scholen aangeboden. De leerlijn is gepresenteerd op 25 mei tijdens het symposium ‘computational thinking’ dat de PO-Raad en Kennisnet organiseerden.

Gepubliceerd op AVS.nl: 26 mei 2016

Techniekpact 2016-2020

Deze actie is afgerond en komt niet terug in het Techniekpact 2016-2020.

Actie 3

Meer leerlingen in het havo en vwo kiezen voor een profiel Natuur en Techniek

Wat is er bereikt?

Waar de keuze voor natuurprofielen op het vwo (aandeel 62 %) ruim boven de gestelde doelstelling van 55% in 2015 ligt, nadert de havo (aandeel 43%) deze doelstelling ook geleidelijk. Vanuit onder andere de regionale VO-HO-netwerken wordt er veel aandacht gegeven aan de aansluiting en interactie havo-hbo.

Jet-Net, het samenwerkingsverband tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid, speelt al 13 jaar een belangrijke rol in de ontwikkeling en verrijking van het bètatechnisch onderwijs. In 2015/ 2016 waren 182 scholen, 116 actieve bedrijfslocaties en 43 partners actief binnen Jet-Net. Er zijn nog 91 wachtrijscholen. Onder andere voor deze scholen is sinds 2015 de Jet-Net webcast actief om havo/vwo-leerlingen een beeld te geven van opleidings- en beroepsmogelijkheden binnen bèta en techniek.

Via het programma Kiezen voor Technologie zijn sinds 2015 op 169 havo/vwo scholen en 109 vmbo scholen speeddates geweest tussen vrouwelijke professionals uit de techniek en leerlingenin de onderbouw (voor de profielkeuze) en bovenbouw (keuzeversterkingstrajecten).

Per 1 augustus 2013 zijn de vernieuwde bètavakken natuurkunde en scheikunde ingevoerd. Het vak wiskunde is per augustus 2015 ingevoerd.

De evaluatie van de havo/vwo- lijnen van het programma Kiezen voor Technologie is te vinden als bijlage bij de bovenliggende kamerbrief. De intensieve samenwerking tussen alle partijen werkt. Ook in het kader van continuering van de tot nu toe behaalde resultaten blijft deze samenwerking cruciaal.

Voorbeeld van netwerk inzake interactie HAVO/VWO met HO

Regionaal VO-HO-netwerk Amsterdam (Bètapartners / Its Academy)
Betrokken HO-partners: 4 (Hogeschool van Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, InHolland)
Aantal lid-scholen: 50
Betrokken partners en bedrijven: o.a. KNAW, AUC, STEM Teacher Academy, Ik onderzoek water, Universiteit van Nederland, VHTO, NEMO, Jet-Net, Youngworks, CMA, De Praktijk, NRO, Kennisnet, Studelta, SLO, Wikiwijs, Amsterdam Economic Board, Masterskip Yt Wilde Swan, Globe Nederland, Masterplan techniek (onderdeel Techniekpact)
Aantal betrokken docenten/leerlingen: ca. 450 docenten en ca. 5.800 leerlingen
Type activiteiten: o.a. profielwerkstukbegeleiding, Sciencelab, masterclasses, Girls Day, netwerkbijeenkomsten, (bedrijfs)docentontwikkelteams (DOT's), professionele leergemeenschappen (PLG's), Cursus Bètaberoepen in de Les, etc.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 4*: "Toename en het vasthouden van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs dat voor een bètatechnisch profiel kiest en de inzet van loopbaanorientatie en -begeleiding (lob)."*

Actie 4

Goede publiek-private samenwerkingen in het voortgezet onderwijs (zoals Technasium, TechNet, Jet-Net) worden regionaal uitgebreid

Wat is er bereikt?

In november 2015 is de start gegeven om een nieuwe publiek-private samenwerking vorm te geven op het gebied van techniek en technologie. De krachten van Jet-Net en TechNet worden gebundeld om via een landelijk dekkende netwerk te komen tot minder versnippering en meer kwaliteit. Jet-Net en TechNet zijn twee netwerken die de samenwerking tussen school en bedrijf centraal stellen. De doelstelling van de nieuw te vormen pps, met een beoogde start september 2016, is het bevorderen van duurzame structurele samenwerking tussen het bedrijfsleven en het funderend onderwijs (primair en voortgezet onderwijs).

De laatste jaren zijn meer bedrijven betrokken geraakt bij het bijscholen van docenten. Voorbeeld hiervan is de de STEM Teacher Academy waarin samen met het onderwijs en bedrijfsleven gewerkt wordt aan het verrijken van de lessen met technologische toepassingen en om de professionalisering van docenten mede vorm te geven.

Zowel landelijk als regionaal zijn er al veel goedwerkende publieke en private initiatieven in het voortgezet onderwijs zoals de Technasia met praktijkgerichte opdrachten, de 144 Technet-kringen (1200 activiteiten in het jaar met meer dan 800 scholen en 3300 bedrijven) en Girlsday (326 bedrijven, 84 basisscholen, 137 havo/vwo scholen en 89 vmbo scholen in editie 2016) .

GESLAAGDE WEEK VAN DE TECHNIEK

1 FEBRUARI 2016 ONDERWERP: NIEUWS

RUIM 1.500 VMBO LEERLINGEN UIT EEMLAND HEBBEN DE MOGELIJKHEDEN VAN LEREN EN WERKEN IN DE TECHNIEK ERVAREN.

In de week van 25 – 29 januari 2016 organiseerde Stichting TechNet Eemland de Week van de Techniek. Ruim 1.500 VMBO leerlingen uit deze regio bezochten het programma in het pand Wereld voor Techniek in Amersfoort.

Waarnemend voorzitter van de Week van de Techniek Robbert Lubken van Installatie Werk Midden Nederland heette de standhouders welkom. De Amersfoortse wethouder mevrouw Houwing opende maandagochtend 25 januari de week. Leerlingen van het TechCollege ROC Midden Nederland ontwikkelden het eerste 3D logo van Stichting TechNet Eemland en boden het aan aan mevrouw Houwing. Om 9.00 uur gaf zij het startschot en namen de eerste VMBO leerlingen deel aan het programma.

Bron: http://www.schoolvoortechniekamersfoort.nl/geslaagde-week-van-de-techniek/

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 3: *"Versterken van publiek-private samenwerkingen ten behoeve van primair en voortgezet onderwijs."*

Actie 5

Meer vmbo-leerlingen kiezen voor een bètatechnisch profiel

Wat is er bereikt?

In de afgelopen twee jaar is in het programma M-Tech specifiek aandacht gegeven aan vmbo-tl-scholen, zonder vmbo-bb/kb-afdelingen, om het technisch talent van vmbo-tl-leerlingen zo goed mogelijk te ontplooien en de doorstroom naar een technische vervolgopleiding op het mbo te bevorderen. 105 scholen, georganiseerd binnen 19 regionale netwerken, doen aan het betreffende M-Tech programma mee. Vanaf 2016 wordt de regionale samenwerking tussen de 105 M-Tech-scholen en de Toptechniek in bedrijf-regio's versterkt.

Vanuit het actieplan Kiezen voor Technologie is het project "Versterking LOB op het vmbo" opgestart. Dit project heeft als doel om scholen te ondersteunen in het vormgeven van hun loopbaanoriëntatie- en begeleidingsprogramma op het gebied van techniek/technologie. Tevens versterkt het de samenwerking tussen de verschillende partijen in het veld op het gebied van LOB en techniek/technologiepromotie. Inmiddels is, in samenwerking met het veld, de LOB & technologie routekaart en toolbox ontwikkeld.

Voor 2015 zijn de doelstellingen voor gediplomeerden bètechniek in de gemengde en theoretische leerweg, met natuur- en scheikunde in hun vakkenpakket gehaald voor vmbo-tl (40% vs 40%) en nagenoeg voor vmbo-gl (38% vs 40%) . Het aandeel leerlingen dat kiest voor techniek in de beroepsgerichte leerweg is voor 2015 26%, waarbij de ambitie is dat 30% van de leerlingen techniek kiest.

Vanaf schooljaar 2013/2014 zijn 30 pilotscholen met de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's gestart. Schooljaar 2014-2015 is een tweede tranche gestart. In totaal nemen 50 vmbo-vestigingen deel aan de pilot. Per 1 augustus 2016 worden de nieuwe examenprofielen ingevoerd. In de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's van het vmbo is loopbaanoriëntatie en -begeleiding. een verplicht onderdeel.

De evaluatie van de vmbo-lijnen van het programma Kiezen voor Technologie is te vinden als bijlage bij de bovenliggende kamerbrief. De evaluatie laat zien dat de reeds ingezette verdere samenwerking en integratie van netwerken op de lijn vmbo-mbo van grote meerwaarde is. Tevens wordt aangegeven dat vmbo-tl een belangrijke doelgroep moet blijven.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 4: *Toename en het vasthouden van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs dat voor een bètatechnisch profiel kiest en de inzet van loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob).*

Actie 6

De aansluiting van vmbo-mbo wordt middels (meer) doorlopende leerlijn vmbo-mbo voor elk van de sterke sectoren in de regio

Wat is er bereikt?

Er is onder meer via het programma Toptechniek in bedrijf de laatste jaren intensief samengewerkt tussen vmbo en mbo om regiorelevante doorlopende leerlijnen te ontwikkelen. In 21 regio's wordt gewerkt aan aansluitingstrajecten vmbo-mbo naar het bedrijfsleven met een sterk accent op loopbaanoriëntatie en -begeleiding (lob), bedrijfsopdrachten en docentprofessionalisering. In de regio's zijn 35 mbo-instellingen, 209 vo-scholen en honderden bedrijven verbonden aan het programma.

De eerste experimenten uit de 'experimenteerregeling Doorlopende leerlijnen vmbo- mbo' zijn in schooljaar 2014-2015 gestart, te weten de vakmanschaps- en technologieroute. De vakmanschapsroute is voor leerlingen van de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg en leidt op tot een mbo-diploma niveau 2. De technologieroute is voor leerlingen van de gemengde en theoretische leerweg en leidt op tot een mbo-diploma niveau 4. Binnen deze experimenten lopen in het schooljaar 2015-2016 **87** vakmanschapsroutes. Daarnaast zijn er **19** technologieroutes actief. Voor het schooljaar 2016-2017 zijn er **93** nieuwe vakmanschaps- en technologieroutes goedgekeurd, waarvan **87** binnen de sector techniek.

Medio 2015 is uit het evaluatieonderzoek van het programma Toptechniek in bedrijf in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gebleken dat de regionale afstemming een positieve en substantiële impuls heeft gekregen en bijdraagt aan goede regionale afstemmingen tussen vmbo, mbo en bedrijfsleven. Na aanleiding van het evaluatieonderzoek heeft OCW besloten om Toptechniek in bedrijf te verlengen tot medio 2017.

De resultaten zijn ook qua aantallen positief: bij scholen die verbonden zijn aan Toptechniek in bedrijf is het aandeel gediplomeerden met een technisch profiel hoger dan bij de overige instellingen (**39%** t.o.v. **34**% landelijk) en stromen meer vmbo'ers met een technische achtergrond door naar een bètatechnische mbo-opleiding (**64%** t.o.v. **62%** landelijk).

Vakmanschapsroute (Toptechniek in bedrijf Haaglanden)

Docenten van het vmbo en mbo hebben gezamenlijk een aantrekkelijk programma ontworpen om vmbo-leerlingen beter voor te bereiden op de vervolgopleiding op het mbo, niveau 2 (vakmanschapsroute). Op woensdagmiddag werken vmbo-leerlingen en mbo-studenten samen in multidisciplinaire teams aan een zorgcontainer. De jongeren bouwen een zeecontainer om tot een woonkamer om hulpbehoevende mensen langer thuis te laten wonen. Dit is een opdracht vanuit het bedrijfsleven; de bedrijven leveren kennis en materialen.
Mooie bijvangst is dat vmbo-docenten ervaringen op doen bij het mbo, waardoor de aansluiting vmbo-mbo wordt verbeterd

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 5*: Verbeteren aansluiting tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs.*

Actie 7

Eén digitaal loket, georganiseerd vanuit het bedrijfsleven, science centra en andere expertiseorganisaties, ondersteunt scholen bij het aanbieden van W&T

Wat is er bereikt?

Eind 2013 is het digitale loket www.techniekonderwijs.nl online gegaan. Techfinder is hierin het instrument om vraag en aanbod in regionale context samen te brengen. In 2015 is er een behoefte onderzoek geweest onder gebruikers. De in 2015 geplande doorontwikkeling van het digitaal loket heeft niet plaatsgevonden. Het digitaal loket is een concreet product voor de in 2016 op te richten publiek-private samenwerking. Via onder andere TechNet en de Jet-Net Junior Hubs vindt er veel interactie tussen scholen en bedrijfsleven plaats.

Activiteit in Zeeland die via zoekopdracht in www.techfinder.nl zichtbaar wordt.
Bron: http://techfinder.nl/programs/mini-zonnebootrace

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd *onder Doel 3: Versterken van publiek-private samenwerkingen ten behoeve van primair en voortgezet onderwijs.*

Actie 8

De aandacht voor W&T op de pabo wordt vergroot en er komen meer universitair opgeleide docenten in het voortgezet onderwijs

Wat is er bereikt

In schooljaar 2015/16 is W&T geïntegreerd in het curriculum van de pabo. Hierover zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Vereniging Hogescholen. SLO heeft een landelijk kader ontwikkeld en maakt handreikingen op basis waarvan de pabo's vanaf 2014/2015 zijn gestart met de aanpassing van hun curricula. Studenten die nu op de opleiding zitten worden bijgeschoold in het 3e en 4e studiejaar. Op landelijk niveau wordt de voortgang gemonitord en wordt kennisdeling georganiseerd.

Via de programma's Eerst de Klas en Onderwijstraineeship worden meer universitair opgeleide (excellente) studenten geworven voor een loopbaan in het onderwijs.

Plaatje via https://kiezenvoortechnologie.nl/primair-onderwijs/blog/blog-special

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 2: *Beter toerusten leerkrachten in het primair onderwijs op het aanbieden van Wetenschap & Technologie.*

Actie 9

Basisschoolleraren krijgen nascholing in het geven van W&T-onderwijs

Wat is er bereikt?

Er is zowel op landelijk als regionaal niveau ingezet om zittende leraren te faciliteren en te stimuleren in het eigen maken van W&T vaardigheden. De regionale w&t netwerken hebben hier middelen voor beschikbaar vanuit het programma Kiezen voor Technologie. De schoolbesturen zijn 'in the lead' om w&t in het onderwijs te verduurzamen en (meer) leraren te professionaliseren. Zij doen dit in samenwerking met o.a. regionale overheden, het bedrijfsleven, pabo's, universiteiten en onderwijsbegeleidingsdiensten. In totaal hebben zich ruim **19.000** leraren geprofessionaliseerd. De professionaliseringsactiviteiten variëren van eendaagse W&T-academies, tot meerdaagse teamscholingsarrangementen. De W&T academies en wetenschapsknooppunten spelen hierin een belangrijke rol.

De evaluatie van de lijn professionalisering leerkrachten po van het programma Kiezen voor Technologie is te vinden als bijlage bij de bovenliggende kamerbrief. De vraag vanuit scholen en schoolbesturen is nog steeds groot.

Over EWT

Geeft vorm en inhoud aan technologieonderwijs

Binnen het Expertisecentrum Wetenschap & Technologie Noord-Holland/Flevoland (EWT) bundelen schoolbesturen, universiteiten, Pabo's, OBD's, stichting Techno Challenge / Jet-Net Junior voor de Noordvleugel en het Science Center NEMO hun krachten. Het EWT verbindt de wetenschap met de schoolpraktijk, versterkt de onderzoekende houding van leraren en leerlingen en stimuleert en voedt onderzoekend en ontwerpend leren in de klas. Scholen kunnen bij het EWT terecht voor scholing en coaching van leerkrachten, inspirerend lesmateriaal, advies en (financiële) ondersteuning om W&T een plaats te geven in het curriculum.

Bron: www.iederkindeentalent.nl

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 2: *Beter toerusten leerkrachten in het primair onderwijs op het aanbieden van Wetenschap & Technologie.*

Actie 10

Onderwijs en bedrijfsleven gaan intensief samenwerken bij het opleiden en bijscholen van leraren

Wat is er bereikt?

Onderwijs en bedrijfsleven weten elkaar steeds beter te vinden als het gaat om de leraren. De verschillende regionale netwerken versterken elkaar hierin. Binnen de STEM Teacher Academy wordt in samenwerking met het bedrijfsleven (Jet-Net, TechNet en Topsectoren) en onderwijsinstellingen (HO-instellingen, ROC's en Regionale VO-HO-netwerken) ingezet op de professionele ontwikkeling van docenten. Via 1-op-1 stages, cursussen Bètaberoepen in de Les, Leraar in Onderzoek en BedrijfsDOTs (DocentOntwikkelTeams) zijn momenteel ruim 300 docenten van ruim 100 scholen en 60 bedrijven betrokken.

Verder zijn een aantal hogescholen gestart met het invoeren van een educatieve minor in de technische bachelors en zijn er met een aantal hogescholen afspraken gemaakt om bedrijfsstages op te nemen als onderdeel van curriculum van tweedegraads opleidingen voor technische vakken.

Ervaringen vanuit deze samenwerkingen zijn ook gebruikt in de lerarennotitie ' Circulaire carrières' die op 18 april 2016 is opgeleverd. Hierin wordt de uitdaging om tot een intensievere samenwerking nadrukkelijk aangegeven.

Docentstage Toptechniek in bedrijf Twente

Het college MBO college ME&I (Metaal, Elektro- & Installatietechniek) van ROC van Twente is gestart met een traject waarbij alle docenten en medewerkers elke drie jaar een week op stage gaan bij een bedrijf in de regio. Op die manier wordt de actuele beroepspraktijk via de docenten/medewerkers overgebracht naar de studenten. Tevens vindt er zo continu kennisoverdracht plaats tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Ook is in mei 2016 een grote bijeenkomst georganiseerd door Toptechniek in bedrijf-regio's Twente en Zwolle om docentprofessionalisering zowel binnen vmbo als mbo verder te stimuleren en te verbeteren in samenwerking met het bedrijfsleven. Deze bijeenkomst vond plaats bij elektronicabedrijf Thales in Hengelo.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder de Doelen *6: Professionalisering van zittende docenten en meer docenten met een educatieve master in het voortgezet onderwijs* en *7: Actieve samenwerking onderwijs en bedrijfsleven bij het opleiden en bijscholen van docenten in het beroepsonderwijs.*

Actie 11

Meer technische vakkrachten gaan door een verbeterd zij-instroomtraject voor de (mbo)klas staan

Wat is er bereikt?

De belemmeringen voor het optimaal uitvoeren van het zij-instroomtraject in het beroepsonderwijs zijn door de Commissie van der Touw in kaart gebracht. Als onderdeel van het verbeteringstraject voor zij-instroom, heeft de MBO Raad het document “Onderwijstijd” opgesteld met betrekking tot begeleide onderwijstijd (in relatie tot de inzet van technische vakkrachten). Tevens zijn er afspraken gemaakt over de kwaliteit en inzet van instructeurs, gastdocent en praktijkopleiders: in het “Landelijk Raamwerk Pedagogisch Didactisch Getuigschrift” (PDG) en in het bijbehorende “Kwaliteitskader zij-instroom mbo” (2014) zijn de kwaliteitseisen aan de docent die via een zij-instroomtraject op een mbo-instelling aan de slag gaat vastgelegd.
De maatregelen uit het Techniekpact 2013 hebben de juiste randvoorwaarden gecreëerd om uitwisseling van personeel tussen bedrijfsleven en onderwijs te realiseren. Nu de kaders hiervoor geschetst zijn, is voor de komende periode de uitdaging om deze uitwisseling vorm te geven.

Teachers Tech College Oost-Nederland

Netwerk voor samen leren en opleiden in de techniek

Het Teachers Tech College is een nieuwe opleidingsroute die een kwalitatieve en kwantitatieve impuls geeft aan het opleiden van techniekdocenten van de toekomst.

De technische sector is continu aan verandering onderhevig. Bedrijven in deze sector vragen daarom om werknemers die in kunnen spelen op de technische, maar ook op de maatschappelijke veranderingen. In de regio Oost-Nederland resulteert dit in een nadrukkelijke vraag om meer kwalitatief hoogwaardig geschoolde technische werknemers. Het Teachers Tech College Oost-Nederland is een opleidingsroute die inspeelt op deze veranderingen en een kwalitatieve en kwantitatieve impuls geeft aan het opleiden van techniekdocenten van de toekomst.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 7*: Actieve samenwerking onderwijs en bedrijfsleven bij het opleiden en bijscholen van docenten in het beroepsonderwijs.*

Actie 12

Er wordt meer geïnvesteerd in publiek-private samenwerkingen in het beroepsonderwijs

Wat is er bereikt?

Vanaf het voorjaar van 2014 is het Regionaal investeringsfonds mbo (Rif) beschikbaar. Tot 2018 is er 25 mln. per jaar vanuit het Rijk beschikbaar voor het starten van publiek-private samenwerkingen in het beroepsonderwijs waarbij een deel via cofinanciering door regionale overheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen moet worden ingebracht. In de drie tranches tot nu toe zijn er 64 aanvragen goedgekeurd. Hiermee is in totaal €52 miljoen subsidie toegekend waarvan de meerderheid zich richt op opleidingen in de techniek of technologie. Het Regionaal investeringsfonds mbo blijkt een instrument om de aansluiting tussen middelbaar beroepsonderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Door nauwere samenwerking tussen mbo en bedrijven in de regio vindt er onderwijsvernieuwing en innovatie plaats. Regionale overheden zijn vaak via cofinanciering betrokken. Vanaf 2016 biedt het Rif meer ruimte om initiatieven voor entree-opleidingen te ontwikkelen, maar ook voor associate degrees (AD) en praktijkgerichte lectoraten. De diversiteit onder de publiek-private samenwerkingen die met een Rif investering starten is dan ook groot. De uitdaging is om de succesvolle samenwerking te verduurzamen. Hiervoor wordt ook kennisuitwisseling bevorderd met de Centra voor innovatief vakmanschap en de Centres of expertise.

Jaarlijks wordt er tevens € 20 mln. in publiek-private samenwerkingen in het hbo geïnvesteerd, onder andere via de Centres of expertise. In 2014 hebben de Centres of expertise een midterm review via de Reviewcommissie hoger onderwijs en onderzoek gekregen. Op één na hebben de Centres een positieve beoordeling gekregen; de Centres of expertise voorzien in een behoefte uit het werkveld. Op dit moment zijn er 24 Centres of expertise in het hbo gerealiseerd. Van de Centres of expertise zijn er 22 techniek- en technologie georiënteerd.

Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water (CIV Water)

Het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water (CIV Water) wil de ontwikkeling van watergerelateerde technologieën en innovatief vakmanschap bij zowel jongeren als werkenden stimuleren. Wij doen dat met een hoogwaardig en gekwalificeerd kennis- en onderwijscentrum. Het doel van CIV Water is de watersector in Nederland te voorzien van excellente mbo-vakmensen. De betrokken opleidingen zijn gericht op mbo-functies in de waterbranche. Denk aan: drinkwaterbedrijven, waterschappen, laboratoria, de toeleverende industrie (zoals de maakindustrie en installateurbedrijven) en de afnemende industrie (food, tuinbouw, etc.). Het gaat hierbij om analisten, laboranten, beheerders, operators en (proces)technici.

CIV Water is gelieerd aan MBO Life Sciences (samenwerking tussen Friesland College en Nordwin College). Bron http://www.civwater.nl/

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 8: *Verduurzamen van publiek-private samenwerkingen in het beroepsonderwijs.*

Actie 13

Belemmeringen voor publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs worden weggenomen

Wat is er bereikt?
Sinds maart 2016 is de BTW–vrijstelling verruimd voor het onderwijs bij samenwerking tussen scholen met als primair doel het gezamenlijk verzorgen van onderwijs. De onderwijsvrijstelling bij dit type samenwerking tussen onderwijsinstellingen geldt voor het hele onderwijs, waardoor samenwerking in alle sectoren vergemakkelijkt wordt.

Bij publiek-privaat samenwerken bij onderwijs en onderzoek ontstaan soms ongewenste btw-nadelen en onduidelijkheid over de toepassing van de btw-wetgeving. Dit leidt tot problemen in de uitvoering bij betrokken partijen. In 2015 hebben EZ, OCW en de Belastingdienst afgesproken om een informatiekaart te maken, om dit zoveel mogelijk te adresseren en duidelijkheid te scheppen over hoe problemen voorkomen kunnen worden. De informatiekaart zal medio 2016 in gebruik worden genomen, waardoor publieke en private kennispartners helderheid hebben over wat de ruimte binnen de btw-wetgeving is. Op basis van nieuwe inzichten en kennis die in de loop van de tijd over de werkwijzen binnen PPS ontstaat, kan de kaart periodiek worden aangepast.

ECONOMIE & POLITIEK

Tekst Krant 4 335

Bussemaker stelt mbo-scholen vrij van btw

Johan Leupen
zaterdag 20 februari 2016, 6:00
Krantentitel: **'Minister Bussemaker stelt mbo-scholen vrij van btw-afdracht'**

Minister Jet Bussemaker (Onderwijs) neemt een belangrijke drempel weg die onderwijsinstellingen ervan weerhield om samen te werken. Zij hoeven geen btw meer af te dragen wanneer ze gezamenlijk onderwijs verzorgen, dankzij een akkoord tussen Bussemaker, Financiën en de fiscus. Dat maakt het onderwijsministerie vandaag bekend.

Donderdag zei Bussemaker al in de Tweede Kamer dat ze mbo-scholen meer flexibiliteit wil geven om dergelijke problemen op te lossen. Ze liet toen ook haar omstreden plan los voor verplichte opsplitsing van grote mbo-scholen. Het wettelijk plafond van 5000 leerlingen per school om de 'menselijke maat' te bevorderen, stuitte op weerstand in de Tweede Kamer.

Bron: http://fd.nl/economie-politiek/1140363/bussemaker-stelt-mbo-scholen-vrij-van-btw

Techniekpact 2016-2020
Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 8: *Verduurzamen van publiek-private samenwerkingen in het beroepsonderwijs.*

Actie 14

Mbo-instellingen blijven een hogere bekostiging ontvangen voor leerlingen die een techniekopleiding volgen

Wat is er bereikt?

Het wetsvoorstel 'doelmatige leerwegen en het moderniseren van de bekostiging van het beroepsonderwijs' is zoals afgesproken in het Techniekpact aangepast. De eerder voorgenomen harmonisering van de prijsfactoren zal niet worden doorgezet. Hierdoor blijven mbo-instellingen een hogere prijsfactor ontvangen voor kostbare technische opleidingen.

Daarnaast wordt er vanaf 2015 structureel € 75 miljoen extra geïntensiveerd om technische en andere kostbare opleidingen te bekostigen. Hierdoor kunnen Regionale opleidingencentra (ROC), agrarische opleidingencentra (AOC) en (kleine) vakinstellingen hun techniekonderwijs in stand houden en verder ontwikkelen. Dit besluit sluit aan bij het advies van de commissie Herziening Prijsfactoren mbo, dat in juni 2014 het rapport 'Prijsfactoren onder de Loep' https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2014/06/05/prijsfactoren-onder-de-loep/prijsfactoren-onder-de-loep.pdf heeft uitgebracht over de wenselijke hoogte van prijsfactoren in het mbo.

Extra geld voor techniekonderwijs voor meer en betere technische vakmensen

Nieuwsbericht | 07-07-2014 | 09:30

Vanaf 2015 krijgt het middelbaar beroepsonderwijs structureel € 75 miljoen extra om technische opleidingen te bekostigen. Dat maakte minister Jet Bussemaker (Onderwijs) vandaag bekend. Hierdoor kunnen Regionale opleidingencentra (ROC), agrarische opleidingencentra (AOC) en (kleine) vakinstellingen hun techniekonderwijs verder ontwikkelen.

Volgens minister Jet Bussemaker is het belangrijk dat meer jongeren voor techniek kiezen: "Dat begint met innovatief en uitdagend onderwijs dat goed samenwerkt met het regionale bedrijfsleven. Dit is een extra stimulans voor scholen om technische opleidingen aan te bieden en andere kostbare opleidingen waar de arbeidsmarkt om vraagt."

Bron: https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2014/07/04/extra-geld-voor-techniekonderwijs-voor-meer-en-betere-technische-vakmensen

Techniekpact 2016-2020

Deze actie is afgerond en komt niet terug in het Techniekpact 2016-2020.

Actie 15

Mbo-instellingen stemmen hun onderwijsaanbod af met het regionale bedrijfsleven en andere mbo-instellingen in de regio (macrodoelmatigheid)

Wat is er bereikt?

Op 1 augustus 2015 is het wetsvoorstel macrodoelmatigheid mbo van kracht gegaan. Deze wet is bedoeld voor een arbeidsmarktrelevant en -doelmatig opleidingsaanbod in het beroepsonderwijs. Regionale samenwerking en afstemming wordt daarnaast ook gestimuleerd door de BTW–vrijstelling voor het onderwijs bij samenwerking tussen scholen met als primair doel het gezamenlijk verzorgen van onderwijs. Programma's zoals het Regionaal investeringsfonds mbo en Toptechniek in bedrijf zorgen voor betere afstemming doordat er regionale samenwerkingsverbanden ontstaan.

Brabantse mbo's klaar voor de toekomst

15-12-2015

De Brabantse mbo-scholen, de Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging en de provincie Noord-Brabant maken het mbo-onderwijs klaar voor de toekomst met de innovatieagenda Kennispact 3.0.

'Deze gezamenlijke agenda versterkt de relatie tussen het onderwijs en het mkb. Een soepel draaiende arbeidsmarkt is nodig om tot de top van Europese kennis- en innovatieregio 's te blijven behoren', vindt Bert Pauli, gedeputeerde Economie.

Bron:
https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/2015/december/brabantse-mbos-klaar-voor-toekomst.aspx

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder *Doel 9: Goede afstemming onderwijsaanbod met regionaal bedrijfsleven en instellingen in het voortgezet en het middelbaar beroepsonderwijs en voldoende geschikte stageplaatsen/leerwerkplekken (voor zowel jongens als meisjes).*

Actie 16

Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) ontwikkelt een studiebijsluiter voor het mbo

Wat is er bereikt

SBB heeft een studiebijsluiter in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontwikkeld. Door middel van de studiebijsluiter worden (aankomende) mbo-studenten en hun ouders voorzien van relevante, betrouwbare informatie over mbo-opleidingen, de kwaliteit hiervan en het arbeidsmarktperspectief. Op deze manier kunnen zij een weloverwogen studiekeuze maken. Sinds september 2014 is de studiebijsluiter beschikbaar ten behoeve van de voorlichting. Het merendeel van de ROC's maakt hier gebruik van.

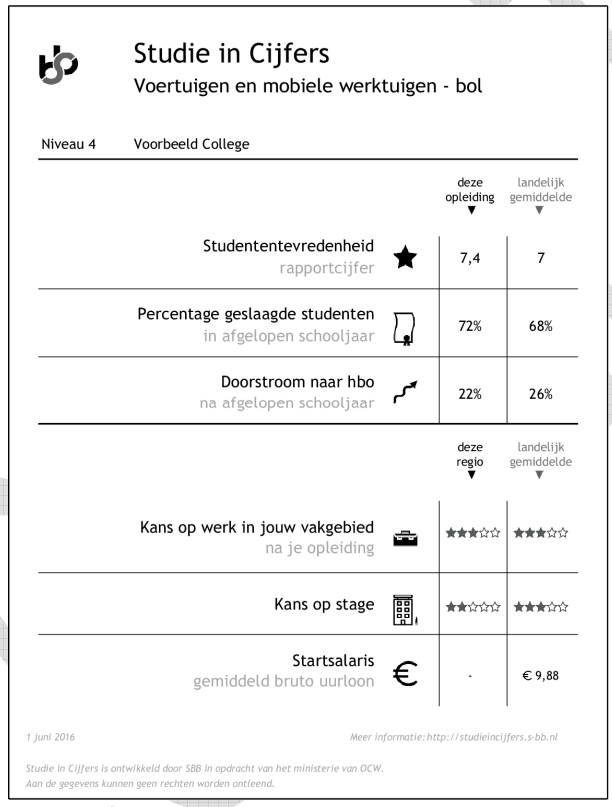

Studie in Cijfers

Voertuigen en mobiele werktuigen - bol

Niveau 4 Voorbeeld College

	deze opleiding	landelijk gemiddelde
Studententevredenheid rapportcijfer	7,4	7
Percentage geslaagde studenten in afgelopen schooljaar	72%	68%
Doorstroom naar hbo na afgelopen schooljaar	22%	26%

	deze regio	landelijk gemiddelde
Kans op werk in jouw vakgebied na je opleiding	★★★☆☆	★★★☆☆
Kans op stage	★★☆☆☆	★★★☆☆
Startsalaris gemiddeld bruto uurloon	-	€ 9,88

1 juni 2016 Meer informatie: http://studieincijfers.s-bb.nl

Studie in Cijfers is ontwikkeld door SBB in opdracht van het ministerie van OCW.
Aan de gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie is afgerond en komt niet terug in het Techniekpact 2016-2020.

Actie 17

Mbo-instellingen, voortgezet onderwijs en het bedrijfsleven spannen zich er samen voor in dat in 2016 30% van de jongeren kiest voor een technische beroepsopleiding

Wat is er bereikt?

In het jaar 2015/2016 heeft 31% van de jongeren op het mbo de keuze gemaakt voor een technische beroepsopleiding. De algehele doelstelling is dus gehaald en behouden. Essentieel voor de beroepsopleiding is praktijkervaring opdoen, via stages of leerwerkplekken. Er is vanaf 2014 door verschillende partijen gebruik gemaakt van de Sectorplannen en de mogelijkheden met betrekking om leerwerkplekken. Een voorbeeld voor het inzetten van de O&O fondsen voor leerwerkplekken is het fonds voor bedrijven in de metaal (OOM) en ook de sectorplannen Procesindustrie, regionaal sectorplan Maritiem en het Sectorplan van de dakbedekkingsbranche hebben aandacht voor leerwerkplekken.

Het experiment met de gecombineerde leerweg bol-bbl is per studiejaar 2015-2016 in werking getreden. In het experiment 'beroepsopleiding gecombineerde leerwegen bol-bbl' kan de mbo-instelling de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) combineren in één opleiding. Het doel is onderzoeken of de kwaliteit en de toegankelijkheid van het beroepsonderwijs en de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt kan worden verbeterd.

De nieuwe regeling praktijkleren is per 1 januari 2014 in werking getreden. Tot 2019 stelt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap jaarlijks €205 miljoen subsidie beschikbaar, waarvan het grootste deel beschikbaar is voor het mbo. Dankzij de regeling kunnen leerlingen, deelnemers, studenten of werknemers die een beroepsopleiding volgen zich beter voorbereiden op de arbeidsmarkt en kunnen werkgevers beschikken over beter opgeleid personeel. De subsidie is een tegemoetkoming voor de kosten die een werkgever maakt voor de begeleiding van een leerling, deelnemer of student.

In het sectorplan voor de Procesindustrie is afgesproken:
- **750 extra leerwerkplekken voor jongeren**
- Versneld opleiden van 200 werkloze jongeren tot en met 27 jaar met baangarantie
- 100 werknemers worden uit andere sectoren begeleid naar de procesindustrie
- Scholing van 1000 werknemers
- 1500 werknemers krijgen een gezondheidscheck
- Loopbaancheck voor 200 werknemers;

Uitvoering en cofinanciering vindt plaats door de sectorale organisaties in samenwerking met SBCM, brancheopleider VAPRO en samenwerkende scholen.

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder de Doelen *5: Verbeteren aansluiting tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs* en *9: Goede afstemming onderwijsaanbod met regionaal bedrijfsleven en instellingen in het voortgezet en het middelbaar beroepsonderwijs en voldoende geschikte stageplaatsen/leerwerkplekken (voor zowel jongens als meisjes).*

Actie 18

Het aantal techniek bachelors (65) in het hbo wordt teruggebracht waardoor het aanbod transparanter wordt en er makkelijker op ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt ingespeeld kan worden

Wat is er bereikt?

De nieuwe indeling van de opleidingen is per 1 september 2015 van kracht. De 36 opleidingen die uit de herordening voortkomen zijn veelal brede bachelors, waardoor het aanbod transparanter wordt. Deze brede bachelors kunnen in de differentiatie- of uitstroomfase makkelijker inspelen op de ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt. De hbo techniekopleidingen worden ondergebracht in zes landelijke domeinen: Applied Sciences, Built Environment, Creative Technologies, Engineering, ICT en Maritime Operations.

In 2015 is het netwerk van hbo techniekdirecteuren gestart met de opdracht om een kennisinfrastructuurplan te ontwikkelen waarin een visie wordt neergezet op het techniekonderwijs in 2025. Er wordt middels strategische uitgangspunten aangegeven hoe het hbo techniekonderwijs er in 2025 uitziet, welke kenmerken heeft dit onderwijs dan en via welke stappen kan dit worden bereikt?" De hier uit voortkomende Roadmap HTNO 2025 met bijbehorend uitvoeringsprogramma wordt na de zomer afgerond.

HTNO Roadmap 2025

Techniekpact 2016-2020

Deze actie is afgerond en komt niet terug in het Techniekpact 2016-2020.

Actie 19

Er komt een gemeenschappelijk actieplan – Make it in the Netherlands – om meer internationaal toptalent te binden aan Nederland

Wat is er bereikt

Het actieplan "Make it in the Netherlands" is in 2013 gelanceerd. Het programma MIITN is na twee jaar vergevorderd. Ruim 20 projecten zijn uitgevoerd op basis van 5 actielijnen. Een tussenrapportage over 2014-15 staat online https://www.epnuffic.nl/bestanden/documenten/make-it-in-the-netherlands-rapportage-2014-en-2015.pdf . Als het gaat om binding van internationals gebeurd het echte werk in de regio. Gemeentes (visie ontwikkeling) en mkb (regionale employer branding) zijn in deze context aandachtspunten.

Brabantse internationale studentenpilot

In 2014 is gestart met de Brabantse internationale studentenpilot (BISP), in lijn 5 van Make It in the Netherlands, regio. BISP heeft als doel het gezamenlijk aantrekken van circa 70-100 bèta-technische talenten voor TU/Eindhoven, Tilburg University, Fontys en Avans – een aantal zonder en een aantal met behulp van scholarships – en deze tijdens en na hun studie te volgen om zo hun acties en behoeften te weten en op basis daarvan de wervings- en bindingsaanpak te optimaliseren en op te schalen en deze te koppelen aan de werkgevers in Brabant voor een stage, afstuderen en/of baan. Daarbij lopen er afspraken om via de topsector HTSM een deel van de 250 beurzen die men daarvoor wil realiseren, toegewezen te krijgen voor de studenten.

Verdere info over resultaten en planning via http://www.brainport.nl/lp-technologiepact-brabantse-internationale-studentenpilot

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 10: *Goede afstemming tussen hoger onderwijsinstellingen met het bedrijfsleven en binnen het hoger onderwijs, en meer aandacht voor internationaal en technisch talent.*

Actie 20

Topsectoren stellen jaarlijks vanaf 2016/17 1.000 topsectorbeurzen ter beschikking aan getalenteerde studenten

Wat is er bereikt?

In het jaar 2015/2016 zijn er door de topsectoren 559 beurzen beschikbaar gesteld (in 2014/15 waren dat er 448). De doelstelling voor 2016/2017 1.000 beurzen blijft staan. Via de website www.topsectorbeurzen.nl wordt inzichtelijk gemaakt welke mogelijkheden er zijn om beurzen aan te vragen. Vanuit de nieuwe HCA ICT is op 18 april tijdens de jaarconferentie Techniekpact de eerst ICT beurs uitgereikt.

Vanaf 1 september 2015 geldt het studievoorschot. Onderdeel van dit akkoord is dat conform het Techniekpact er verkend zal worden of voor meerjarige masters in tekortsectoren aanvullende maatregelen nodig zijn. SEO heeft de opdracht gekregen om deze verkenning uit te voeren. Eind september 2014 zijn de uitkomsten aan de Tweede Kamer overhandigd, waaruit blijkt dat geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Eerste ICT beurs uitgereikt

Door de heer Van Alphen sr. van IT-Staffing is de eerste beurs van € 2.500,- van het beurzenprogramma *dutch digital delta Talent Grants* uitgereikt aan hbo-student Sefa Küçükdemirci, Hogeschool InHolland. Het nieuwe beurzenprogramma van *dutch digital delta* geeft excellente mbo-, hbo- en wo- studenten die een IT-opleiding volgen de kans zich verder te ontwikkelen tot IT-professional. De *dutch digital delta Talent Grants* zijn onderdeel van de Human Capital Agenda ICT, een actieplan om aan de groeiende vraag naar IT-professionals te voldoen.

(uitreiking vond plaats op 18 april 2016 tijdens landelijke techniekpact conferentie)

Techniekpact 2016-2020

Deze actie wordt gecontinueerd onder Doel 10: *Goede afstemming tussen hoger onderwijsinstellingen met het bedrijfsleven en binnen het hoger onderwijs, en meer aandacht voor internationaal en technisch talent.*

Acties 21 en 22

Sociale partners in de techniek zetten zich in om technisch personeel te krijgen en te behouden.

Sectorplannen bieden werkzoekenden de mogelijkheid om met behoud van hun uitkering zich te laten omscholen voor werk in een van de tekortsectoren, zoals techniek.

Wat is er bereikt?

Vanaf oktober 2013 t/m september 2015 konden samenwerkingsverbanden van werknemersorganisaties en vakbonden in arbeidsmarktsectoren en arbeidsmarktregio´s binnen 3 aanvraagtijdvakkensectorplannen indienen. Hieruit zijn 76 sectorplannen uit de eerste twee tranches voortgekomen, gestart in 2014 en 2015. Deze plannen richten zich vooral op toekomstgerichte scholing van werknemers, behoud van vakkrachten, het in dienst nemen van kwetsbare werknemers en de duurzame inzetbaarheid van werknemers. Een derde van deze 76 sectorplannen betreffen technische sectoren zoals Metaal en de Installatiebranche. Sectorplannen uit het derde tijdvak zijn gestart in 2016. Deze plannen zijn gericht op transities van werk en van werkloosheid naar werk. Sociale partners richten zich op het vervullen van vacatures in kansrijke veelal technische beroepen.

In het voorjaar 2016 zijn er met overgebleven middelen uit het budget voor sectorplannen nieuwe maatregelen getroffen om mensen naar nieuw werk te kunnen begeleiden. Zo is er de `tijdelijke subsidie scholing richting een “kansberoep” voor werkzoekenden opengesteld en is het instrument Brug WW geïntroduceerd. Door een scholingsvoucher aan te vragen kan een werkzoekende werknemer of een WW gerechtigde een scholing volgen richting een “kansberoep”. Veel van deze “kansberoepen” zitten in de technische sector. Medio juni 2016 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de sectorplannen en het vervolg van de sectorplannen ´Doorstart naar nieuw werk´.

Er zijn 11 regionale Servicepunten Techniek operationeel. Technische ondernemers kunnen hier terecht voor informatie, advies en begeleiding op het gebied van personeel en ondernemerschap en werkzoekenden voor arbeidsbemiddeling, scholing en begeleiding.

Servicepunt Techniek Zuid-Holland; een samenwerkingsverband van Ondernemersorganisaties (Uneto-VNI, Koninklijke Metaalunie, FME), O&O-fondsen (OTIB, OOM, A+O Metalektro), Vakbond (FNV Bondgenoten), Werkgeversservicepunten, Leerwerkloket Rijnmond.

Door de samenwerking kunnen we succesvoller van werk naar werk begeleiden, speedmeets voor werkzoekenden organiseren, ervaringen met de participatiewet uitwisselen, gezamenlijke scholingstrajecten starten en knelpunten bij stage- en leerwerkplekken aanpakken.

Meer info via: http://stichtingwerkinbeweging.nl/

Techniekpact 2016-2020

Deze acties worden gecontinueerd onder de Doelen *11: Bevorderen van integrale samenwerking van regionale en sectorale netwerken en betere arbeidsmarktinformatie ontsluiten* en *12: Vakkrachten en hun talenten benutten en behouden voor het bedrijf, voor de sector en voor de techniek, door te investeren in duurzame inzetbaarheid van technici.*

CONCEPT